

ABONAMENTUL:

Pe un an 70 Lei = 140 Cor.

Sex. an 36 Lei = 72 Cor.

Tril. an 18 Lei = 36 Cor.

Căpăt. unui număr o dr.

Redacția p. conș. și in-
tervenții Nr. 798.

ROMÂNUL

 REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRATIA
 Strada 1 a.

 INSERTIUNILE
 se primesc în administrație
 și se taxează după tară.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPOIAZĂ

Partidul național român: Partidul țăranilor.

În ultimul timp s'a ivit în teritoriile alipite, de dincoace de Carpați, un curent ce ar dori să fie considerat ca o elaborațiune spontană a nevoilor poporului transilvănean și ca o concepțiune socială și politică ce se inspiră din dragostea pentru masele rurale, din svoarele principiilor democratice înaintate și din acel spirit larg ce tinde la transformarea societăților pe baze raționale dictate de caracteristica vremurilor ce trăim.

Am pronunțat cuvântul „curent” pentru motivul că în dauna dorințelor și a principiilor afișate și în dauna pretențiilor ce se ridică de cei interesați relativ la existența unui nou partid politic în Ardeal, noi avem toată dreptatea să credem că cel puțin pentru momentele de azi nu poate fi vorba de o realitate politică, ci numai de o încercare neisbutită, de o vană și stearpă agitație, în fine o clădire de judecăți și argumente ce și-ar avea baza clădită pe un teren nestatornic de nisip.

În adevăr, noțiunea de „curent” înseamnă numai tendință, pregătire, încercare, o pregătire mai mult sau mai puțin temeinică și îndreptățită în vederea realizării unei intenții oare care, în vreme ce ideea de „partid” presupune o fermă și palpabilă realitate, o traducere în fapt evidentă pentru toată lumea și explicabilă și de admis din punctul de vedere al nevoilor ce ar fi putut și ar fi trebuit ca să-i dea naștere.

Un curent este de multe ori numai o agitațiune trecătoare, o vibrațiune de o clipă rezultată dintr'o stare de enervare, dintr'un abuz de situație sau dintr'o înțelegere greșită a nevoilor momentului, pe când „partidul” este o înfăptuire rațională eșită din aspirațiunile, din necesitățile și din energia și puterea de viață a națiunii sau din aceea a unei mari clase sociale.

Deși sunt foarte multe persoane direct interesate cari să susție că există de fapt un partid țărănesc, noi avem convingerea că vom putea să dovedim că un asemenea partid nu poate să existe pentru că nici odată și în nici un moment al vieții naționale a Ardealului, nu au fost înregistrate aspirații și nevoi sociale și politice de natură să dea naștere unui partid politic țărănesc, întru cât or ce principiu și or ce credință fundamentală a unui asemenea partid, era fatal să fie cuprinse de mai înainte în concepția largă ce stă la baza Partidului național român.

În mod principial și logic nu poate să existe decât aceea ce are rostul de a fi și numai aceea ce poate să-și legitimizeze existența. Tot ceea ce nu poate să facă aceasta, nu poate fi organism viu și prin urmare de folos, ci organism parazitărită să trăiască o viață critică și efemeră pentru a dispărea în urmă în mod ridicol și obscur.

În fața inexorabilității acestui fel de argumentație vom căuta să dovedim, printr'o paralelă necesară, că un partid cu pretenția de

a reprezenta aspirațiunile țăranilor, un „partid țărănesc” nu poate să existe în Ardeal.

S'a spus de mulți, că de oare ce în vechiul regat există un partid țărănesc tot așa de bine poate să existe un partid similar și în Ardeal.

Tocmai în aceasta constă însă confuzia voită sau pornită din sinceritate și această confuzie însăși noi vom căuta s'o luminăm.

În vechiul regat, există un partid țărănesc și este și natural ca să existe de oare ce existența lui a fost imperios cerută de împrejurările sociale și politice și de legea inflexibilă a evoluțiunii și progresului.

În vechiul regat a existat todeauna o clasă suprapusă, așa zisa oligarhie, ale căreia interese au fost totdeauna opuse intereselor celorlalte clase sociale.

Deosebirea de vederi, de aspirații și nevoi, au creat o adevărată prăpastie între clasa oligarhică și între clasa țărănească împilată și exploatată de cea dintâi.

Așa fiind, era exp. cabil și fatal — grație instinctului de conservare și grație luminilor și orientărilor vremurilor nouă — ca masele rurale ținute în întunec de oligarhie să caute să scuture jugul ce le apăsa și să reacționeze contra unui sistem tiranic și nedrept.

În vechiul regat lupta să dedea — trebuie s'o menționăm — nu între țărănime și unul sau mai multe partide politice, ci între țărănime și toate partidele de o dată de oare ce acestea din urmă erau toate și cu aceiași intensitate emanații ale ideii oligarhice.

Neputând aștepta ajutor dela nimeni, masele rurale trebuiau să găsească scăparea în propriile lor forțe și energii.

Partidul țărănesc din vechiul regat, a luat naștere încă din nainte de război.

Pe atunci însă manifestațiile sale și încercările făcute de a-și crea drepturi la viață erau timide și șovăitoare de oare ce ele erau expuse zilnic și sistematic la persecuțiile și loviturile oligarhiei, ce presimțea ora apropiată a dezastrului principiilor ei.

După război Partidul țărănist a devenit însă o realitate, puternică și amenințătoare pentru oligarhia din regat, o realitate eșită din conștiința maselor că trebuie să li se dea drepturi și că e timpul să-și scuture sclavia, de oare ce nu mai puteau să continue a rămâne robi milioanele de țărani a cărora bravură făurise România întregită.

Oligarhia din regat surprinsă, zăpăcită și atacată în ultimele ei întăriri, doborâtă de strălucirea nouilor concepții ce iluminau societățile europene, s'a văzut nevoită să cedeze pas cu pas, să renunțe la drepturile și sistemele sale tiranice și învechite, s'a văzut nevoită, în fine să facă numeroase concesii pentru a putea să continue o existență, nesigură și amenințată în fie care clipă de atacuri și dezastră nouă.

În vechiul regat, acele partide oligarhice

cari vor ști să se adapteze timpurilor și cerințelor acestora, vor trăi și vor putea fi folositoare; acelea însă cari vor dăinui în vechile concepții vor pieri unul din câte unul și la multe din ele, procesul de descompunere a început.

Pe ruinele vechilor partide se ridică azi Partidul țărănesc din ce în ce, mai puternic și mai necesar pentru că el posedă acea forță de vitalitate ce se poate numi, cu un cuvânt „logica și rațiunea de a trăi”.

Cu totul altfel stă chestia atuncea când este vorba de posibilitatea de existență a unui partid țărănesc în Transilvania.

În Ardeal nu poate să existe un asemenea partid deoarece el fiind cuprins de mai înainte, ca principii, idei și aspirații în Partidul național român, nu poate exista de două ori.

Un partid țărănesc nu poate să existe în Ardeal pentru că el nu ar aduce nimic nou ca chestiune de vederi și de program de oarece tot ce se putea spune și tot ce se putea face s'a făcut și s'a spus de mult de către Partidul național român, a căreia activitate a avut totdeauna ca scop satisfacerea completă a nevoilor maselor rurale.

În Ardeal nu a existat niciodată o clasă suprapusă oligarhică și deci nu au putut să existe nici luptă de clasă, nici veleități de reacțiuni în contra despotismului și tiraniei sociale.

Partidul național român a luat naștere la 1848 din imensele frământări naționale de atuncea când 40 de mii de țărani își revendicau drepturile la libertate și viață.

Acea mișcare a țăranilor, udată cu lacrimi și cu sânge era profund populară și popular deci și eșit din sufletul poporului trebuia să fie și partidul ce avea să ia naștere și care nu era altul decât Partidul național român.

Țăranii formați astfel în partid au căutat să-și apere drepturile cum au putut deși le lipsea în acel timp intelectualii cari să dea aspirațiilor lor o formă luminoasă.

Partidul național, partid esențialmente al țăranilor și expresie a nevoilor sufletești, economice, sociale și materiale ale acestora, a luptat din greu dar cu credință realizând aspirațiile pas cu pas, însemnându-și calvarul cu victorii și făcând din suferințele poporului, în cele din urmă-un triumf, triumful idealului românesc realizat.

Cu timpul numărul intelectualilor a crescut, dar toți intelectualii aceștia au eșit tot din sânul maselor țărănești de cari cu fapta și cu gândul nu s'au înstreinat nici un moment.

Intelectualii de azi ai Partidului național român, cari și-au câștigat titlurile de noblețe intelectuală păstrându-și originea țărănească, sunt aceiași susținători convinși de altădată ai nevoilor țăranilor și marea organizație

transilvăneană eșită din frământările dela 48 este și va rămâne sufletul Ardealului, inima ce palpita pentru întreaga populație, creierul ce simte, înregistrează și ia decizii pentru toți.

Când tot ceea ce s'ar putea spune în numele țărănilor transilvăneni este cuprins în programul Partidului național, cum s'ar mai putea vorbi de existența unui Partid țărănesc ardelenesc și cum s'ar mai putea susține o asemenea afirmație, trecându-se peste evidență, peste considerațiile istorice și peste tot ceea ce ne arată conștiința, inteligența și bunul nostru simț.

Aceia cari pot susține ideea unui Partid țărănesc transilvănean trebuiesc să aibă motive speciale și absolut interesate să facă aceasta.

Ei sunt pescuitorii în apă turbure, oamenii intereselor personale și de gașcă și este o datorie să ne ridicăm cu toții contra unei evidente lipsă de bună credință ce nu voește să recunoască imposibilitatea de existență a unui partid țărănesc, care pus în lumina critică a inteligenței, conștiinței și a examenului obiectiv se dovedește că nu poate să ia naștere pentru că nu are „rațiunea de a fi.”

Toată această strânsă argumentație eșită din natura faptelor și a situației reale din tinuturile alipite de dincoace de Carpați, duce la o singură unică posibilă concluzie și anume:

Nu poate să se formeze și să existe în Ardeal un partid țărănesc de oare ce prin trecutul său, prin esența principiilor sale, prin spiritul democratic ce-i însufletește activitatea și prin marea sa dragoste pentru masele rurale, Partidul național român este „Partidul tuturor țărănilor.”

Comitetul electoral al Partidului național român.

În comitetul de o sută al Partidului Național român au fost aleși următorii: Dr. Ioan Adam, pr. I. Agârbiceanu, Valer Brăncuș, Nicolae Brânzeu, Sever Bocu, Simion Balea, Andrei Bârsean, dr. Lucian Borcea, dr. Sebastian Bornemisa, dr. Eugen Bran, dr. Corolian Böhățel, Ioan Bușia, dr. Romul Boilă, dr. Gheorghe Bîlășcu, Emil Bologa, N. Bratu, V. Brăncuș, dr. L. Cigăreanu, dr. V. Chiroiu, dr. A. Cosma, dr. V. Chindriș, dr. Gh. Crișan, dr. R. Curta, dr. I. Coltor, dr. Z. Chirtop, dr. Gheorghe Dobrin, dr. Victor Delen, dr. Andrei Doboși, dr. Sever Dan, dr. Cornel Dărămuș, dr. Candin David, dr. Silviu Dragomir, dr. Gheorghe Dubleşiu, dr. Aurel Dobrescu, păr. Vasile Duma, Radu Dragnea, dr. Sever Erdélyi, protopop Atanasie Ghidlu, Vasile Goldiș, Andrei Ghidlu, vicar Gheție, Lucian Gheorghieviciu, dr. Harie Holom, dr. Emil Hatagan, Ioan Iosif, dr. Gavrița Iuga, Nicolae Lăzărescu, dr. Dimitrie Lascu, dr. Vasile Lucaciu, Alex. Lupean, dr. Aurel Lazar, dr. Iuliu Maniu, ing. Eugen Muntean, dr. Iustin Marsieu, dr. Sever Miclea, dr. Gheorghe Moroianu, pr. Ioan Motia, Isidor Marcu, Romul Marchiș, dr. Liviu Micșă, dr. Iosif Macaveiu, dr. Dumitru Manu, dr. Romul Micșă, ing. Cornel Mesaros, dr. V. Moldovan, Iancu Meșian, rev. Izidor Marcu, dr. Ștefan Meșes, dr. Simeon Nemeș, Alexandru Nemeș, dr. Voicu Nițescu, dr. Aurel Nyilvan, dr. Pompeiu Nistor, dr. Nicola, dr. Gavril Oșian, dr. Laurențiu Oanea, dr. Vasile Pahone, dr. Ștefan C. Pop, dr. Laurențiu Pop, dr. Gheorghe Popoviciu, dr. Mihai Popoviciu, Uroș Păteanu, Ioan Pop Moriaca, Jacob Popa, vicar, dr. Ioan Pop, dr. Ionel Pop, Arion Popa, dr. Augustin Pordea, dr. Victor Pralea, Gavril Precup, dr. Gheorghe Pop, dr. Emil Precup, Ghiță Pop, Grigore Pletosu, dr. Traian Petrașcu, protopop Petru Popoviciu, părintele Rafiroiu, dr. Alexandru Rusu, dr. Alex. Racoti, dr. Octavian Rusu, dr. Dionisie Roman, Ioan Roman, protopop Simu, ing. Stoica, protop. Vasile Suchu, dr. Sâmpălean, Florian Stan, dr. Vasile Saftu, dr. Eugen Savu, Vasile Sava, dr. Coriolan Steer, dr. Aurel Socol, protopop Teculescu, dr. Tălășescu, dr. Tit Liviu Tilea, dr. Simion Tâmas, dr. Camil Velican, dr. Vescan, dr. Alexandru Vaida-Voevod, dr. Aurel Vălean, dr. Romul Veliciu, dr. Toma Vasinca, dr. Zigre, dr. Victor Moldovan.

INFORMAȚIUNI.

DISPOZIȚII CU PRIVIRE LA ZIUA DE 1 Mai.

Cu privire la serbarea zilei de 1 Mai, primăria orașului aduce la cunoștință următoarele dispoziții:

Muncitorii, cari vor să serbeze ziua de 1 Mai, nu pot fi siliți a lucra în această zi. Funcționarii publici vor lucra însă și în această zi.

Muncitorii, cari doresc a lucra și în această zi, pot lucra. Acest drept al lor va fi strict respectat și apărat.

Adunările sub cerul liber precum și aglomerația în grupuri pe străzi sunt oprite.

Adunări în localuri închise precum și în afară de oraș se pot ține cerându-se prealabil învoire a autorităților militare și cu restricția că aceste adunări sau serbări se vor termina cel mai târziu la orele 6 seara.

Primăria contează pe spiritul de ordine al muncitorilor și conducătorilor lor, și are deplină convingere că aceștia vor păstra ziua de 1 Mai frumosul caracter al unei serbări liniștite a muncii.

Prăvăliile, frizerii etc., cari doresc a ține deschis în ziua de 1 Mai, nu pot fi împiedecați, dela aceasta.

— În numărul de mâine vom da în întregime programul Partidului Național Român întocmit în Congresul dela Alba-Iulia.

— Tratatul de pace între Germania, Grecia și Portugalia a intrat în vigoare.

Ieri 29 Aprilie, s'a început recepția materialelor cumpărate dela consorțiile americane și cari au sosit cu vaporul „West Catance”. Majoritatea acestor materiale a fost cumpărată de direcția refacerii.

— Ministerul de război a dat un comunicat, care spune că muncitorii cari vor propaga anarhia și vor împiedeca lucrul vor fi trimiși la Curtea martială.

— „Matin” anunță: Consiliul suprem a hotărât să trateze imediat cu delegatul Rusiei, Krasin, în vederea reluării legăturilor comerciale cu Rusia.

— Președinte al comisiunii de unificare pentru Bucovina a fost numit d. Doi Popovici. Noul inspector administrativ al Bucovinei, d. Brăleanu și-a luat deja serviciul în primire.

— Ieri a sosit la Braila vaporul „Tennison” aducând 1867 tone diferite mărfuri, comandate de serviciul aprovizionării Direcțiunii CFR. pentru personalul acestui serviciu.

— Consiliul tehnic superior intrunit la ministerul lucrărilor publice, s'a ocupat cu proiectul și posibilitatea executării liniei ferate Galați—Reni precum și cu oferta uzinei din Reșița pentru construirea podului peste Dunăre.

— Doamnele și dsoarele, cari s'au înscris în clubul sportiv român „Gloria” din Arad, sunt rugate a se prezenta Luni în 3 Maiu la ora 6 p. m. în sala de gimnastică a internatului de fete, pentru a începe lecțiile de gimnastică suedeză.

x Dacă ești Român, de ce nu te coaforezi și barbieresti la RADU URUSU, str. M. Eminescu Nr. 2. U. 1050—6.

x **Baia minerală Vața de jos (Alvácza) se deschide la 1 Mai. Tămăduiește cu rezultat minunat: reumă, podagră. Trenurile lui ACEV. stau direct la parcul băii. Onorații oaspeți sunt rugați să aducă rufărie de scaldă și albituri de pat.**

Berkovics, proprietar.

DACA DOREȘTI SĂ CUMPERI MOBILE, să nu-ți pară rău de cheltuețele unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendide aranjatele saloane de mobile alui :: :: ::

SZÉKELY ȘI RÉTI

Fabrică de mobile transilvăneană S. p. A. Se 1096

Din Basarabia.

Noul inspector administrativ al Basarabiei.

CHIȘINEU. — Noul inspector administrativ al Basarabiei d. general Schina a sosit aci.

Partidul democrat al Unirii.

CHIȘINEU. — D. Giurgeanu adresează o chemare prin ziare pentru constituirea partidului democrat al unirii.

Noul partid va lucra pentru consolidarea statului, asigurarea deplină a ordinii și a libertăților cetățenești, unificarea completă a provinciilor alipite, începând cu administrația, justiția, școala și înlocuirea directoratelor prin organe descentralizate. Va lupta apoi pentru ca pământul expropriat să treacă imediat în proprietatea țăranilor conform legii agrare, pe care o consideră ca definitivă cheazășle a vieții democratice în stat, mai departe pentru înfrânarea demagogiei, încetarea risipei banului public și stimularea prin măsuri crotitoare a producției agricole și industriale.

În politica externă dorește strângerea raporturilor prietenești cu aliații.

Conferințe didactice.

CHIȘINEU. — Asociația generală a corpului didactic a început ieri, Mercuri, seria de conferințe cu caracter didactic. (Ag. „Damian”).

Mobilizarea atelierelor C. F. R. în vechiul regat.

Biroul presei din direcția căilor ferate dă următoarele detalii:

„Pe ziua de 24 Aprilie c. s'a ordonat mobilizarea pe loc a personalului căilor ferate mobilizabil, rechiziționarea restului de personal, precum și încadrarea lucrătorilor din ateliere cu companii de căi ferate.

Deocamdată s'an militarizat în spiritul art. 3 din decretul lege, următoarele ateliere CFR., Grivița, depoul Bc., atelierele Nord și depoul Bm.

Personalul acestor stabilimente va fi supus următoarelor condițiuni:

a) Toți oamenii aparținând unuia din contingentele mobilizabile, vor fi chemați prin ordine în regulă pe ziua de 24 crt., de către regimentele 1 și 2 căi ferate, fiecare pentru atelierele ce va avea sub comandă și detașați cu serviciu la slujba ce îndeplinește fiecare.

b) Toți acei cari fie prin vârstă, fie prin faptul că nu sunt supuși români, nu contează în cadrele armatei, vor fi rechiziționați conform art. 6 din legea rechizițiilor, și art. 167 și 168 din regulamentul acelei legi.

Oamenii din ambele categorii din momentul chemării, vor fi supuși legilor și regulamentelor militare sub orice militar sub drapel și posibili în caz de refuz de serviciu sau orice alte infracțiuni în legătură cu serviciul, de pedepsele prevăzute în codul de justiție militară.

Personalul mobilizabil citat în stabilimente de mai sus se organizează într'un batalion denumit batalionul de lucrători CFR., sub comanda unui ofițer superior, și împărțit în 5 companii încadrate cu personal ofițeresc și reangajați din cadrele regimentelor 1 și 2 de căi ferate dupăcum s'a fixat prin ordinea de bătaie.

Regimentul 2 căi ferate va organiza companiile 1, 2 și 3 care vor avea sub comandă atelierele CFR. Grivița și depoul Bc.

Regimentul 1 de căi ferate va organiza companiile 4 și 5 care vor avea sub comandă atelierele CFR. Nord și dep. Bm., regimentele 1 și 2 de căi ferate vor concura la lucru în ateliere cu toți meseriași specialiști ce au în cadre, cari vor fi intercalați în ordinea de bătaie a companiilor respective.

Plata lucrătorilor inclusiv soldații meseriași se va face aplicându-se principiul acordului. Direcțiunea generală a aprovizionării va lua urgente măsuri spre a face aprovizionările necesare cu articole alimentare care vor servi la asigurarea hrănirii camenilor din batalionul de lucrători și familiile lor.

Pentru asigurarea pazei atelierelor și menținerea bunei ordine în teritorul și împrejurimile lor se instăue un detașament de pază.

Cețiți și răspândiți zarul

„ROMÂNUL”

D. Vasile Goldiș către preoții și învățătorii români.

D. Vasile Goldiș, a adresat către toți preoții și învățătorii români următoarea scrisoare:

Arad, 29 Aprilie 1920.

Domnul meu!

Cu ajutorul Marelui Dumnezeu, prin înțelepciunea Regelui, cu jertfa de sânge a vitezei ostiri române și prin voința sa nația română din Dacia lui Traian, după aproape două mii de ani a ajuns să fie reunită într'un singur Stat. Neamul românesc din Ardeal, Banat și părțile ungurene a fost mântuit din jugul strein și azi dimpreună cu frații săi de pretutindeni e liber să-și croiască el însuși soarta și fericirea sa viitoare. În timpul de restricte al sclăviei Partidului național român, el singur a purtat lupta înfricoșată și plină de jertfă pentru libertatea națională. În jurul acestui partid a fost adunat întreg neamul nostru, când în ziua cea mare dela Alba-Iulia la 1 Decembrie 1918 el a proclamat unirea cu Regatul României a pământului românesc din țara ungurească.

Din acea măreață zi Partidul național român a primit chemarea istorică să desăvârșască unirea în temeiul principiilor proclamate prin Adunarea națională dela Alba-Iulia, să lupte pentru înlăturarea acelor principii și să facă drum concepției politice și morale a Ardealului în constituția și viața viitoare a întregului neam românesc.

Partidul național român este cel mai național partid, fiindcă el a răsărit din cea mai crâncenă luptă a unei națiuni asuprite în contra altei națiuni asupritoare, — Partidul național român este cel mai democrat partid, fiindcă el a luptat întotdeauna pentru desrobirea și dreptatea celor mulți și slabi în contra celor bogați și puternici, — Partidul național român este cel mai țărănesc partid, fiindcă el a fost înființat de cei 40.000 de țărani români, cari cereau dreptul lor în 1848 pe Câmpul Libertății dela Blaj.

Desființarea acestui partid ar fi adevărată crimă națională, desbinarea lui o nefericire. Dimpotrivă acest partid va fi chemat, ca în bună înțelegere cu frații de pretutindeni, cu toți românii de neam iubitori, să fundamenteze România cea mare, România cea nouă, România cea fericită. Sunt adânc convins, că în curând partidul acesta va fi răspândit dela Nistru până la Tisa, dela Hotin până la Mare, unind sub cutele sfântului nostru tricolor, toate aspirațiile fericitoare ale națiunii române.

Am dat lupta în trecut alături de scumpului nostru preot „cu crucea 'n frunte”. Dascălul român era făclia luminătoare a partidului nostru. Nu-mi pot închipui și nu pot crede că astăzi, când frații rău înțelegători s'au năpustit asupra acestui partid, cel mai istoric și cel mai vechi dintre toate partidele țării românești, cinstitul preot român și luminatul dascăl român să-și părăsească partidul, cu care a crescut, în care a crezut și prin care s'au mântuit.

Pentru aceea mă adresez și acum, ca totdeauna cu toată dragostea către preotul român și către dascălul român și le zic: săriți și apărați Partidul național român, căci așa veți apăra neamul vostru și binele țării românești, iubitorul vostru amic.

Vasile Goldiș.

Convocare.

În vederea statutelor și a regulamentului am onoare a convoca adunarea generală ordinată a „Societății naționale de crucea roșie a României filiala Arad” în sala primăriei orașului Arad pe ziua de Vineri, 30 l. c. la orele 4 d.m. cu următoarea ordine de zi:

1. Raport despre activitatea societății.
2. Încheierea socoților și absolvirea comitetului.

3. Complectarea comitetului.

4. Eventuale propuneri.

Arad, la 25 IV. 1920.

Marica dr. Botiș n. Cioban m. p.
președintă.

Dr. A. Iancu m. p.
secretar.

Mangriștii în „Partidul Poporului”.

Partidul Poporului de sub conducerea dlui general Averescu, ținând să găsească aderenți și să se organizeze în ținuturile de dincoace de Carpați a căutat probabil să facă aceasta recurgând la elemente a cărora onorabilitate și al căora prestigiu să nu fi suferit nici o dată nici o atingere din punctul de vedere al vieții private și al atitudinii lor în chestia națională, mai ales sub regimul unguresc.

Dacă preocupările acestea ale conducătorilor Partidului Poporului nu au ajuns todeauna la rezultatul urmărit vîna este în primul rând că acesta nu și-a putut cunoaște în deajuns oamenii cu cari împrejurările politice îi determina ca să lucreze.

Noi cari cunoaștem însă pe toți oamenii de aici cu toate datele și amănuntele relative la ideile, atitudinile și moralitatea lor, credem că este o datorie de curtoazie politică să punem în gardă Partidul Poporului în contra acelor elemente din Ardeal cari și-au manifestat dorința să colaboreze cu organizația actualului președinte al Consiliului, fără să ia în considerare faptul că oamenii cu trecut urât și omorâți politicește nu mai pot avea dreptul să pretindă participarea sub or ce formă la îndrumarea intereselor naționale.

După aceste explicațiuni principiale ne socotim îndreptățiți să precizăm punctul de vedere al observațiilor noastre.

Partidul Poporului, organizându-se în Bihor a pus președinte al Partidului de acolo pe Gh. Popa, cu convingerea că a făcut o minunată achiziție.

În realitate însă Gh. Popa a fost un cunoscut și aprig tovarăș al lui Mangra, omul de încredere al acestuia, brațul drept al celui care a făcut atîta rău națiunii românești.

Oamenii de felul lui Gh. Popa sunt odioși în fața întregii Transilvanie, pentru că au luptat în contra realizării idealului național, și pentru că și-au vândut sufletul streinilor călcând cele mai sfinte datorii de oameni și de cetățeni.

Prezența lor, nu importă în ce partid, este o nedreptate și o rușine pentru că trădătorii de neam aruncă discreditul asupra organizațiilor în care reușesc ca să pătrundă.

Privim cu tristețe cum un om care azi ar trebui să-și ispășească crimele în beciurile unei închisori se lăfăiește fără rușine în scaunul prezidențial dela Bihor.

Suntem însă perfect convinsi că dl. general Averescu nu a fost informat nici de onorabilitatea nici de trecutul omului de încredere al lui Mangra.

Actualul președinte al Consiliului are prea înalte concepțiuni despre politică și despre ideea de moralitate în domeniul politicii pentru a fi putut tolera în apropierea sa pe un om pe care suntem siguri că îl va isgoni din rândurile partidului îndată ce va fi constatat adevărul afirmațiilor noastre.

Suntem adversarii Partidului Poporului. Înțelegem însă lupta în cea mai înaltă expresiune a cuvântului și păstrăm neatinsă satisfacția de a combate pe cale loială un partid care trebuie să fie ireproșabil la rândul său din punctul de vedere al organizației și principiilor sale.

Din lupta între partide bazate în mijloacele lor de organizație și propagandă pe concepțiuni europene pot să rezulte cele mai mari foloase pentru neam.

Din punctul acesta de vedere socotim că o datorie de onoare să ne opunem la pătrunderea „mangriștilor” în rândurile Partidului de sub conducerea actualului președinte de Consiliu.

O cerere a Bulgariei către Conferința din San-Remo.

Londra. — „Times” anunță că delegatul de pace bulgar a sosit la San-Remo și a cerut în scris conferinței de pace ca să fie ascultată și Bulgaria. (Ag. Damian.)

O escadră italiană la Worosliak.

Londra. — Crucisătoare italiene au sosit la Worosliak. Comandanțul escadrei a declarat că procedează din ordinul guvernului italian pentru a facilita astfel legătura între Italia și Rusia. (Ag. D.)

TELEGRAME.

ESSAD PAȘA A OCUPAT TIRANA ȘI ÎNAINTEAZĂ SPRE DURAZZO.

Londra. — Știri din Atena anunță că aderenții lui Essad Pașa au ocupat Tirana și au răsturnat guvernul albanez. După violente lupte au ocupat apoi și localitățile Kavaia și Kruia, continuând să înainteze spre Durazzo. (Ag. D.)

Încetarea grevei muncitorilor industriali din Viena.

VIENA. — Ziarele anunță că marii industriași au acceptat cererile sfaturilor muncitorești și ale funcționarilor, admitând o sporire de salar cu 30—40 procente așa că lucrul a fost reluat Miercuri. (Ag. D.)

Situația grevei la atelierele C. F. R.

București. — Situația grevei în atelierele CFR. este: În stația Titu s'au prezentat la serviciu toți lochiștii, curățitorii și încărcătorii, iar la depoul de mașini din București s'au prezentat la serviciu 45 dintre greviști. (Ag. Damian.)

Darea în judecată a rabinului Imanuel Loew din Seghedin.

Budapesta. — Procurorul din Seghedin a dispus arestarea și darea în judecată a rabinului Imanuel Loew, pentru agitație împotriva statului. (Ag. D.)

Căderea radicalilor din Danemarca.

Koppenhaga. — Radicalii au suferit deplină înfrângere la alegeri. Astfel guvernul va fi format de membrii mai moderati ai stîngei. (Ag. Damian.)

Sentința în procesul Caillaux.

Lyon. — Joi seara înalta curte rostise sentința, înlăturând pentru d. Caillaux acuzația de înțelegere cu inamicul. Ea îl judecase în scimb vinovat în virtutea unui articol din cod care prevede corespondența cu supușii puterilor inamice. Afară de aceasta, ea i-a acordat beneficiul circumstanțelor atenuante. Vineri, înalta Curte trebuia să se pronunțe asupra aplicării pedepsei. După o lungă deliberare, d. Caillaux a fost condamnat a 3 ani închisoare, cinci ani de exil, la pierderea drepturilor politice pe timp de zece ani și la cheltuielile procesului. Ziarele observă că articolul 78 în virtutea căruia d. Caillaux a fost găsit vinovat, a fost introdus în codul penal pentru urmărirea comerțanților francezi cari ar face corespondență pentru a da indicațiuni asupra situației schimbului; în asemenea cazuri dispozițiunile articolului în chestiune au fost aplicate în mai multe rânduri până la 1815.

Expozeul ministrului de externe ungar.

Budapesta. — Noul ministru de externe al Ungariei, contele Pavel Teleki a rostit un expozeu în ședința adunării naționale declarând că deocamdată nu poate preciza o direcțiune fixă în care se va dezvoltă politica Ungariei, deoarece Europa întregă tinde acum spre orientări nouă.

Cât privește statele învecinate Ungaria este dispusă pentru o înțelegere prietenească și reciprocă, dar — a spus ministrul este peste putință, ca Ungaria să facă primul pas în această direcție, câtă vreme ungurii sunt persecutați în teritoriile ocupate.

A vorbit apoi ministrul de culte Haller, care a declarat că într'adevăr Ungaria este învinsă dar nu cumva vecinii în entuziasmul victoriei să sape prăpăști prea adânci în calea înțelegerii reciproce. Ministrul Haller a protestat apoi împotriva știrilor răspândite în streinătate că muncitorii din Ungaria ar fi persecutați și a declarat că socialiștii sunt primiți cu plăcere, dacă doresc să contribuie cu ceva la reclădirea țării. Guvernul și corpurile legiuitoare trebuie să fie pătrunse de spiritul social. (A. D.)

Cenzurat: C. Teodorescu.

Se caută

pentru imediată angajare un funcționar sau funcionară cu rutină de birou, cunoștințe în contabilitatea dublă și scriere caligrafică, având să conducă registrele auxiliare și care va fi încredințat și cu Cassa.

Se preferă cu garanție materială și cu practică de bancă ori birou comercial. Postul este stabil. Salariul după învoială. (Să se amintească pretențiile).

Ofertele se vor trimite recomandate:

TIPOGRAFIA CONCORDIA soc. pe acții Arad, str. Românului No 1/a.

ULEIU

pentru Mașini, vise 6-7, se vinde în butoi în fața
VICTOR BARTHEMES str. Alexandri (Salacz) 3
Ba 1191-1

Liferez prompt **VAR** per vagon

IOSIF MIKLOS,

Str. Românului Numărul 4/c. Etagiul I.

La Librăria CONCORDIA

Arad, str. Mihai Eminescu (Baák F.) No 39.

Se află de vânzare

Ioan Vidu. Motu la drum, pentru voce și pian
Cor. 4.—

Ioan Vidu. Logojana, pentru voce și pian
Cor. 10.—

Ioan Vidu. Ano, Leno, pentru cor mixt. Co-
roane 4.—

Ioan Vidu. Ruinita, pentru cor mixt. Co-
roane 7.—

Ioan Vidu. Coasa. Ediția II-a, pentru cor
mixt Cor. 3.—

Ioan Vidu. Pui de lei p. cor mixt Cor. 12.—

Ioan Vidu. Dragă și iar dragă, pentru cor
mixt. Cor. 4.—

Ioan Vidu. Taci bărbate, cor mixt cu soli
Cor. 5.—

Ioan Vidu. Mulți ani, pentru cor mixt și
bărb. Cor. 12.—

Ioan Vidu. Nu-mi place !... Imi place !, cor
mixt. Cor. 6.—

Ioan Vidu. Preste deal, cor mixt cu solo
Cor. 15.—

Ioan Vidu. Trei coruri. Creangă ruptă, Cu-
curuz ca iedera. Grânele vara se coc. Pentru
voci mixte. Cor. 15.—

Ioan Vidu. Din șezătoare. Cor mixt cu soli
Cor. 24.—

Aviz important

pentru dnii comercianți

Vechea firmă de manufactură și
bumbace en gros din Craiova

Frații Russo

au deschis o Sucursală și în
BUCUREȘTI în str. Pătrașcu-
Vodă No. 1. (colț cu str. Golței)
și având un stock important de
mărfuri. Este în interesul oricărui
comerciant a vizita acest depozit

A 1182-3

În atențiunea cumpărătorilor de

PĂLĂRII

Nou instalata fabrică de pălării pentru domni

ANDRES & COMP

LUGOJ, str. Széchenyi No 23.

Aducem la cunoștința O. P. că am întemeiat o fabrică de pălării, provăzută cu cele mai perfecte unelte tehnice. În permanență magazinul provăzută cu cele mai elegante și moderne pălării pentru domni. — Prețuri moderate și serviciu prompt. A 1175-3

G. ORENDT și W. FEIRI

SIBIU, Str. Cisnădia Nr. 45.



Fabricațiune și depozit
de oricari articole de cu-
relărie, șelărie și genterie
— mărfuri de galanterie
în piele, arti. ole de voiaj,
vânătoare, sporturi etc.

O 1070-80

În atențiunea farmacistilor!

Mare depozit de Me-
dicamente și speciali-
tăți de medicamente,
bandaje se află la

DROGERIA FEKETE

TÂRGUL-MUREȘ.

Fe 1100

Prima fabrică brașoveană, provăzută cu instala-
țiuni mecanice, pentru producerea obiectelor de
lux din marmură și granit, monumente de mor-
minte și mobile de marmură este

Instalațiunea pentru industria de piatră IOSIF NAGY

Fabrica și biroul: BRAȘOV, Str. Fântânei 50.

Magazin asortat cu cruci de piatră, obiecte de
granit și marmură, calități din țară și străină-
tate la în antrepriză orice lucrări de zidire,
cripte și monumente, mobile din marmură, ins-
talațiuni de hotel și cafele, porțali, puține
de bae, plăci pentru acoperirea pereților, plăci
comemorative, din table de granit sau marmură,
de ori ce grosime.

No 1099

Faceți publicațiunile DV. în cel mai
răspândit ziar de dincoace de Carpați

„ROMÂNUL”,

și atunci succesul este sigur!

Se pot insera cereri și oferte de ser-
viciu, închirieri, arândări, cumpă-
rări și vânzări de mobile și imobile,
anunțuri comerciale, anunțuri de
căsătorie, etc. etc.!

Taxele se plătesc după tarif.

BANCĂ ROMÂNĂ DE COMERT ȘI INDUSTRIE CAPITAL VĂRSAT Lei 5.000.000.

BUCUREȘTI, STR LIPSCANI 2.

Cumpără și vinde la cursul zilei: Efecte publice și monezi. Face ori ce operațiuni de Bancă în condițiuni avantajoase.

Ba 1164-80

RECLAMA ESTE SUFLETUL COMERCIULUI.

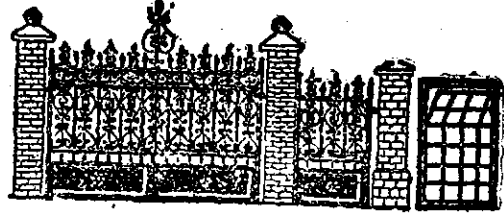
SANATORUL

Drului FLECHTENMACHER
BRAȘOV, str. Rochus 2.

Clinică privată pentru chirurgie, gy-
naecologie și suferinței laryngo-nasale



Situat în centrul orașului, cu gră-
dină liniștită și aer curat. Medic
dirigent și operateur: Dr. CAROL
FLECHTENMACHER junior fost a-
sistent al clinicei universitare de
chirurgie din Innsbruck, al clinicei
univ. de femei din Berlin, ope-
rateur al clinicei univ. de chirur-
gie din Budapesta și medic se-
cundar al clinicei univ. laryngo-
nasale din Innsbruck. 1071-10



Fabricate și țesături metalice

PASZTORI și HETTMANN

BRAȘOV, str. Spitalului Nrul 32.

Luăm în antrepriză orice lucrări de acea-
astă branșă ș. a. Porți și uși de fier,
garduri pentru grădini, îngrădiri pentru
vii, apoi paravane contra schintelelor în
fabrici, saltele în rame de lemn, fabricate
din sârme elastice de oțel.

Magazinul nostru este permanent asortat
cu paturi ce se pot închide precum și
cu tot felul de site pentru mori.